

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

NÁLEZ STŘEDOVĚKÉ KERAMIKY V OLOMOUCI-OSTRUŽNICKÉ ULICI

(okr. Olomouc)

VÁCLAV BURIAN, Vlastivědný ústav, Olomouc

(Tab. 99)

V roce 1971 byly při terénních pracích na území domu č. 10 v Ostružnické ulici v Olomouci nalezeny dvě dosti zachované nádoby, typické pro 14.—15. století.

Džbán ze světle okrového materiálu se šedou skvrnou má válcový okraj s rytou šroubovicí, nad hrdlem tupé okružní na podhrdlí dvě hnědočervené linky, výduť je pokryta rytou šroubovicí, odsazené dno se stopou podsýpky, páskové prožlabené ucho vybíhá z okružní k výduť. Výška nádoby 19,5 cm.

Mísa je kónického tvaru, světle hnědě zbarvená, oboustranně vytažený okraj má slabě promáčknutý pysk, jeho horní plocha je žlábkovaná, na stěně rytá šroubovice, dno má stopy podsýpky, výška 9 cm.

Fund mittelalterlicher Keramik in Olomouc-Ostružnická Gasse. Der Fund eines Kruges, der mit einer geritzten Schraubenlinie und einer roten Linie verziert ist und konische Schüsseln, aus dem 14.—15. Jh.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM V TRATI „VOJŠICE“ U MALÉ VRBKY

(okr. Hodonín)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Na základě hlášení byl referujícím proveden 13. 10. 1971 povrchový orientační průzkum na nově objeveném sídlišti v trati „Vojšice“ na pomezí katastru Malé a Hrubé Vrbky.¹

Ve vlastivědné i odborné literatuře se vyskytuje většinou v souvislosti s uměle navršeným útvarrem „Žižkův stůl“ několikrát i zmínka o zaniklé středověké vesnici, které bývá na základě lidové tradice přisuzováno jméno Vojšice.² Historicky však není vesnice toho jména doložena, a proto není na místě přisuzovat sídlišti jméno trati, v níž se nachází,³ jak se někdy stává.⁴ Proto budeme dále raději používat pro sídliště označení ZSV⁵ v trati „Vojšice“.

Značně rozsáhlá trať „Vojšice“ leží asi 2500 m jihozápadně od Malé Vrbky na povlbovných svazích širokého údolí, protékaného v těchto místech od jihu k severu potokem, pojmenovaným dále po proudu „Radějovka“. Údolí je obklopeno návršími „Výzkum“, „Panský les“, „Kobyla“, „Bílá studna“, „Čertoryje“ a „Retinka“. Nadmořská výška dna údolí se pohybuje kolem 350 m. Údolí je pokryto loukami, porostlými zcela řídce ojedinělými listnáči. Jihozápadně, pod návrším „Retinka“, nad pravým břehem potoka, je postaveno oplocení pro dobytek, v jehož ploše je postavena dřevěná budova. Od SV k JZ protéká kolem JV části oplocení potůček, vlévající se po pravé straně do „Radějovky“. Potůčku bylo použito po úpravě jako svodnice pro odvodnění malé části luk. Tato část trati „Vojšice“ náleží do katastru Malé Vrbky. Při úpravě potůčku na svodnici byly na dně údolí, tedy při pravém břehu „Radějovky“, rozkopávány sídlištní objekty, z nichž je zvláště nápadný zbytek dna vymazávané pece. V době průzkumu byly již břehy svodnice upraveny, v horní části zpevněny kameny, ve spodní připraveny pro zatravnění. Stržená hlína z upravovaných a rozšiřovaných břehů byla vyhozena a rozprostřena ručně těsně při levém břehu svodnice. Na téže straně svodnice, zhruba po úroveň SV části oplocení byla čerstvě provedena v šířce ca 120 m a v délce ca 250 m (po hranici katastrů Malé a Hrubé Vrbky) orba. Toto místo bylo podle sdělení oráno teprve potřetí. Orba umožnila sledovat stopy po sídlišti i na této ploše. Z rozmístění profilů objektů v březích svodnice vyplývá, že sídliště dosahovalo téměř do bezprostřední blízkosti „Radějovky“. Nejblíže objekt byl vzdálen pouhých 5—6 m od břehu. Naopak orba opět umožnila stanovit horní hranici šíře zástavby. Rozptyl keramiky a objektů končí asi ve vzdálenosti 50—60 m od pravého břehu „Radějovky“. Čtyři skupiny naoraných kamenů, z nichž každá na ploše kolem 10×10 m, pocházejí pravděpodobně ze základů staveb (kámen se v okolí nevyskytuje — rostlé podloží tvoří štěrkopisky). V těchto předpokládaných destruktích je půda černá, barevně se odlišující od tmavohnědé ornice. V těchto místech se vyskytují také úlomky mazanice a keramické střepy. Na oráništi byla zjištěna i samostatně(?) stojící destruovaná kamenná pec s hliněným výmazem a zlomky keramiky. Ze situace vyplývá, že zbytky objektů se nacházejí těsně pod úrovní povrchu, v neoraném pruhu těsně při břehu potoka hned pod drnem, v orané části jsou potom objekty narušeny orbou do hloubky 15—20 cm.

Keramický materiál jako celek je možné rozdělit do tří skupin: 1. dva atypické zlomky pravěké keramiky z výduťí nádob bez možnosti bližšího zařazení, 2. keramika z druhé poloviny 12. a po-

Tab. 99

Olomouc (okr. Olomouc), Ostružnická ulice. Středověká keramika. — Ostružnická Gasse. Mittelalterliche Keramik.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné